

เรื่อง : โครงการวิจัย “แนวทางการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้านเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสกบ้านบะหว้า ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม”

ผู้วิจัย : นายปรีชา ชัยปัญญา และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “แนวทางการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้านเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสกบ้านบะหว้า ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม” มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานวิจัยเพื่อ 1)ศึกษาข้อมูลสถานการณ์ทางภาษาแสกของชาวแสกบ้านบะหว้า 2)เพื่อศึกษาเครื่องมือและวิธีการในการบันทึกภาษาแสก 3)เพื่อหาแนวทางในการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน 4)เพื่อหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน และ 5)เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสกบ้านบะหว้า

วิธีการดำเนินงานวิจัย เป็นไปตามลักษณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น กล่าวคือ มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การจัดเวทีชี้แจงการทำงานวิจัยในหมู่บ้าน, การศึกษาบริบทชุมชนของชาวแสกบ้านบะหว้า, ศึกษาสถานการณ์การใช้ภาษาแสกในชุมชน, พัฒนาระบบตัวเขียนภาษาแสก, ศึกษาดูงานจากงานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ, ทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน, สร้างกระบวนการเรียนรู้ภาษาผ่านพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้านบ้านบะหว้า และศึกษาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้านที่สร้างขึ้น

จากการวิจัย พบว่า ยังมีการใช้ภาษาภาษาแสกในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในชุมชน แต่คำศัพท์ที่ใช้มีความผิดเพี้ยนไปบ้าง เนื่องด้วยภาษาแสกไม่มีระบบตัวเขียนมาก่อนจึงไม่ได้มีการจดบันทึกคำศัพท์ต่างๆในภาษาแสก จึงได้มีการศึกษาภาษาและจัดทำระบบตัวเขียนตัวเขียนขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึก ทีมวิจัยได้ระบบตัวเขียนภาษาแสกที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น 27 ตัว, สระ 27 ตัว, ตัวสะกด 8 ตัว, ตัวควบกล้ำ 7 ตัว และวรรณยุกต์ 6 รูป 7 เสียง จากนั้นได้ดำเนินการจัดทำพจนานุกรม สามารถรวบรวมคำศัพท์ภาษาแสกเรียงตามลำดับอักษร ได้ 7,327 คำ และคำศัพท์หมวดหมู่ ได้ 1,346 คำ รวบรวมเป็นรูปเล่ม ได้ต้นฉบับพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน 1 เล่ม และจะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาแสกให้กับคนชาวแสกในชุมชนบ้านบะหว้าและชาวแสกที่อยู่ในหมู่บ้านอื่นอีกจำนวน 4 หมู่บ้าน รวมไปถึงการศึกษาภาษาแสกด้วยตนเองของชาวแสกที่อยู่ในถิ่นอื่นที่ไปทำงานยังต่างจังหวัด